

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau ziarele cari au schimbul cu „FOAIA DIECEZANĂ”, se trimit pe adresa: V. LOICHITA, redactor în Caransebeș, iar banii de primumări și inserțiuni: administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (Județul Caraș-Severin), Telefon Nr. 30. Manuscrisele nu se înapoiază.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	18 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 10 Lei, până la 200 de cuvinte 15 Lei, de aci în sus 20 Lei.	
Pe jumătate de an	9 „			
Pe un pătrar de an	4 1/2 „			
Un număr	35 bani			

Dare de seamă

despre literatura pedagogică mai nouă.

(Continuare)

13. *Gabriel Compayré: „Herbart și educațiunea prin instrucțiune”*, traducere de I. Mihailescu. București 1921. Editura librăriei Steinberg. Pag. 148. Prețul Lei 12.—

Lucrările lui Herbart, cari conțin doctrinele sale pedagogice, nu pot fi înțelese dintr'odată din cauza limbii caracteristice în care sunt scrise. Pentru a înțelege pedagogia lui Herbart, se cere o introducere în această pedagogie. Lucrarea lui Gabriel Compayré, academician francez și distins pedagog, intitulată „Herbart și educațiunea prin instrucțiune”, are de scop introducerea în pedagogia lui Herbart. Este împărțită în 5 capitole.

Capitolul I cuprinde *vieța lui Ioan Frideric Herbart* (1776—1841), „o viață modestă, simplă și cinstită”. „Întreaga nobilă viață a acestui cugetător a fost consacrată studiului”. „În această existență plină de activitate, a unui profesor, care nu părăsise odată sa de lucru, decât spre a se duce să-și țină cursurile catedrei sale, nu sunt alte evenimente importante de notat, decât schimbările dese de reședință și publicarea lucrărilor sale”.

Capitolul II expune *psihologia lui Herbart și conștiințele sale pedagogice*. „Punctul de plecare al concepțiunii psihologice a lui Herbart este, că nu există facultăți ale sufletului... Herbart n'admite, în spirit, nici o forță originală, nici o energie înăscută... Nu există în suflet, decât fapte succesive. Spiritul, în starea sa originală, nu este decât o *tabula rasa*. El n'are nici un conținut. El se creiază, puțin câte puțin, datorită *reprezentărilor* sau *ideilor*, pe cari i-le aduc percepțiunile senzibile... Dacă ideile sunt, mai mult sau mai puțin, similare, ele tind a se împreuna, ele se asociază: aceasta este ceiace se chiamă o *fuziune*. Dacă ele sunt diverse, nepotrivite unele cu altele, se încurcă, se întunecă unele pe altele și formează atunci o *complexiune*. Dacă ele sunt contrarii, opuse unele altora, nu pot coexista și se alungă una pe alta... Fuziunile și complexiunile reprezentărilor explică toate faptele intelectuale, ca *abstracțiunea*; *judicata*, *raționalmentul*... *Sentimentele* nu mai sunt stări elementare și primitive, ci stări transitorii și derivate, modificările trecătoare ale ideilor. Acestea sunt umbre, cari trec; fondul spiritului subzistă și acest fond sunt *ideile*. *Fe idei*, deci, *trebuie a face educațiunea*... *Dorința* nu este decât o reprezentățiune puternică și vie, care tinde a se menține deasupra *pragului conștiinței*. În sfârșit *voința*, formă particulară a

dorinței, se manifestă, când reprezentățiunea, care tinde a reapare, este ajutată de alte reprezentățiuni și la care se adaugă încă credința, că dorința poate fi realizată”. — „Psihologia lui Herbart este baza pedagogiei sale... Din intelectualismul psihologic, care vrea ca spiritul să nu fie decât o serie, o rețea de reprezentățiuni sau idei, derivă un intelectualism pedagogic, care face instrucțiunea, adică câștigarea ideilor, baza unică a educațiunii. Formarea caracterului va atârna și ea însăși de formarea spiritului...”

Capitolul III vorbește despre *pedagogia intelectuală* a lui Herbart. „*Interesul* este marele cuvânt magic al pedagogiei lui Herbart... Interesul este gustul ce se capătă de un lucru, care produce plăcere... Interesul este *izvorul activității*, principiul vieții intelectuale.” Herbart deosebește 6 forme de interes: 1) empiric, 2) speculativ, 3) estetic, 4) simpatic, 5) social, 6) religios. Scopul învățământului, după Herbart, este: *interesul multilateral*. — „După Herbart, sunt în învățământ patru momente, patru grade de urmat în desfășurarea lui”. Acestea sunt: *claritatea*, *asociațiunea*, *sistemizarea* și *metodul*. „Dealtfel, traducând gândirea sa în alți termeni, va însemna, că învățământul trebuie să fie, în mod succesiv: *arătat*, *asociat*, *învățat* și *rezonat*”.

Capitolul IV tratează despre *cultura morală*. „Valoarea unui om, a *-zis* Herbart, se măsură, nu după știința sa, ci după voința sa. Aceasta înseamnă, că cultura morală, care formează voința, este mai importantă, încă, decât cultura intelectuală, care este izvorul științei. Instrucțiunea nu valorează, decât numai dacă ea tinde la scopuri morale. Ideia moralității trebuie să domine întregul învățământ. *Virtutea este scopul suprem al educațiunii*...” Herbart: „vorbește de un ideal moral și” distinge cinci idei, cari ar fi elementele moralei”. Aceste *cinci idei morale* sunt: 1) *libertatea* interioară, 2) *perfectiunea*, 3) *bunăvoința*, 4) *dreptul* și 5) *dreptatea*. „Aceste idei sunt faruri, cari se aprind, în lungul drumului vieții, în timpul, în care omul lucrează; ele nu strălucesc la plecare, dar ele întovărășesc, cu lumina lor, omenirea în mers”.

Capitolul V ne arată *influența lui Herbart în Germania* (Ziller, Stoy, Rein), în Elveția, în Statele unite din America, în Anglia, Italia și în Franța.

14. *Gabriel Compayré: „Froebel și grădinile de copii”* în românește de *Jordan I. Tacu*. București 1921. Editura librăriei Steinberg. Pag. 95. Prețul Lei 5.

Capitolul I și II cuprinde biografia lui Froebel (1782—1853).

Capitolul III, intitulat „Opera lui Froebel”, schițează principiile pedagogice ale acestuia cuprinse în

lucrarea sa principală: „Educația omului“. „Froebel protestează cu energie contra prejudecății, care consideră lucrul cu mâinile ca ceva degradator... Dumnezeu este ființa, care lucrează neconștient. Omul trebuie să lucreze și creeze, pentru că este făcut după chipul lui Dumnezeu... Aceia ce trebuie să înalțe lucrul în ochii oamenilor, este faptul, că el nu-i decât o imitație a activității divine“. — „Jocul este principalul în sistemul pedagogic al lui Froebel; nu jocul desordonat, capricios, dar o serie de jocuri metodice, coordonate, unde se exercită progresiv și într-o ordine anumită diversele facultăți ale copilului; jocuri, cari n-au să fie simple petreceri fără scop, dar care tind spre un sfârșit instructiv și care se transformă, puțin câte puțin, în lucrări plăcute, unde se dezvoltă nu numai îndemânarea manuală, forța fizică a copilului, dar de asemenea și calitățile lui intelectuale“.

Capitolul IV este intitulat: „Grădina de copii. Progresele posibile“. În acest capitol Compayré ne spune, că „pedagogia lui Froebel este pedagogie activă. Grădina de copii este o școală de jocuri și lucrări manuale... Experiența probează zilnic, că această educație activă și plăcută e profitabilă copilului... Încheind, avem dorința ca inspirațiunea froebeliană să se genéralizeze din ce în ce mai mult și grădinile de copii să se înmulțiască“.

15. Dr. Vladimir Ghidionescu: „**Introducere în Pedologie și Pedagogie experimentală**“. București. Editura librăriei Steinberg. Anul tipării nu este indicat. Pag. 328. Prețul Lei 7.50.

Cuprinde 18 prelegeri, pe cari d. Ghidionescu le-a ținut, din Octomvrie 1914 până în Martie 1915 înaintea corpurilor didactice din București.

Prelegerea întâia ne arată locul și rolul Pedologiei și Pedagogiei experimentale în clasificarea Pedologiei științifice. *Pedologia* este studiul copilului; ea elaborează materialul privitor la obiectul pedagogiei, care este copilul. *Pedagogia filozofică* „elaborează conținutul cultural și normele sau scopurile, către cari trebuie să țințească întreaga activitate pedagogică“. *Pedagogia experimentală* lucrează „sintezele de aplicațiuni practice, pe temeiul rezultatelor căpătate din celelalte două“ (din pedologie și din pedagogia filozofică). — Ramurile pedologiei sunt: 1) Biografia și antropometria infantilă, 2) Psihologia infantilă, 3) Psihologia comparată, 4) Psihopatologia infantilă. Ramurile pedagogiei experimentale sunt: 1) Psihologia pedagogică, 2) Didactica generală și specială, 3) Pedagogia patologică, 4) Igiena școlară. Ramurile pedagogiei filozofice sunt: 1) Pedagogia istorică, 2) Pedagogia socială, 3) Telcologia, 4) Metodologia.

Prelegerea a doua tratează despre ereditate ca principiu biologic al pedologiei. „Copilul aduce cu el dintâi strigăt, ce-l scoate pe lume, o singură moștenire. Această moștenire este, pe de o parte, o asemănare în trăsăturile fizice, adică în manifestațiunile trupești, cu părinții sau cu străbunii lui; iar pe de altă parte, o apropiere în anumite apucături sau înclinații psihice, asemuitoare și acestea cu ale părinților și străbunilor săi. Cu alte cuvinte, copilul este supus așa ziselor legi ale *eredității fizice și eredității psihice*“. Problema credinții interesează direct pedologia. „Concluziile, ce se pot trage din această teorie, au urmări directe pentru întregul fundament al pedagogiei.“

Prelegerea a treia și a patra se ocupă de principiile antropometrice ale creșterii copilului. Se lămuresc întrebările: Ce este copilul? Pentru ce avem noi oamenii o copilărie și încă o copilărie atât de lungă? Se analizează procesul creșterii și factorii, cari determină și nrăuresc acest proces (pubertatea, creditatea, rasa, cli-

matul), se descriu compasurile de grosime sau antropometrele, apoi se cercetează urmările pedagogice ale cercetărilor asupra creșterii copilului.

Plelegerea a cincia tratează despre sistemul nervos și dezvoltarea psihică a copilului; prelegerea a șasa și a șaptea, despre sistemul tactil și muscular; iar prelegerea a opta și a noua, despre concluziile pedagogice din simțul tactil și muscular.

Prelegerea a zecea tratează despre percepțiunea vederii, a 11-a până la a 13-a despre concluziile pedagogice din studiul percepțiunii vederii și anume: educația percepțiunii culorilor, citirea, psihologia și didactica citirii, aplicațiunile la desemn și la analiza tablourilor.

Prelegerea a 14-a și a 15-a tratează despre asociațiunea de idei din punctul de vedere psihologic și pedologic, iar a 16-lea despre concluziile pedagogice și didactice din studiul asociațiunilor de idei la copii.

Prelegerea a 17-a și a 18-a tratează despre memorie, mecanismul ei psihologic și rezultatele pedagogice și didactice din cercetările asupra memoriei.

(Urmează)

Casă națională în Glimboca.

Un frumos rezultat al ostenelelor vigurosului și deșteptului popor din Glimboca, în frunte cu vrednicul său preot *George Frățilă*, s'a realizat Duminecă în 15 August. Este înaugurarea Casei naționale. În mijlocul comunei la locul cel mai de frunte, ca o continuare a primăriei comunale, ni-se înfățișează cu trei încăperi largi, ba una chiar foarte mare, menită pentru adunări populare, concerte, petreceri etc. zidirea, care este una din cele mai frumoase edificii din comună. Duminecă, ziua Adormirii Maicii Domnului, care este totodată și hramul bisericii, s'a făcut sfințirea și înaugurarea acestei case. Au slujit părinții preoți Iuliu Musta și George Frățilă. Afară de popor, care a umplut sala mare, au luat parte în calitate oficială și comitetele „Casei pentru educația națională“ și „Asociațiunii culturale din Bănat“, în frunte cu președinții colonel P. Dobriceanu și Dr. C. Cornean din Caransebeș, primpretorele Dr. V. Meda, directorii S. Evuțian, I. Orzescu, profesorii Dr. D. Cioloca, V. Musta, V. Loichița, precum și alt public din Caransebeș și jur. După cuvântul de deschidere frumos și cuminte al preotului Frățilă, în care arată necesitatea ridicării acestui așezământ cultural, ca o vatră la care să se încălzească toată suflarea românească din comună. Sfinția Sa arată și mijloacele prin care a ajuns comuna la acest așezământ: din paralele rămase dela ceva căzane. Ia cuvântul asesorul consistorial Dr. C. Cornean și în cadrul unui discurs frumos prin care îndeamnă pe auzitori la credința în Dumnezeu, la iubire luminată prin darul cărții de neam, de lege, de țară și de Rege, anunță că „Asociația culturală din Bănat“, al cărei președinte este, a donat pe

seama Casei naționale 100 cărți. La dorința generală vorbește și dl colonel Petre Dobriceanu, președintele „Casei pentru educația națională” din Caransebeș. Avântat, puternic, cu statura-i marțială și vocea-i stentorică captivează masele și stârnește urale puternice. Se încinge apoi, hora, o horă mare, după care 14 flăcăi frumoși ca bradul joacă „Călușerul” și „Bătuta”.

Glimboca este prima comună pe Valea Bistrei care își zidește o Casă națională. Roadele binefăcătoare ale ei se vor resimți curând, și Glimbocenii vor trebui să confirme trecutul lor frumos, frumos încă sub regimul apus. Cunoscând noi acest popor deștept și capabil de însuflețire și pe preotul G. Frățilă, — un însuflețit continuator a operei înaintașului său prea vrednic *păstor și neînfricat luptător național*, părintele paroh *Iuliu Musta*, care, pe vremea cnutci ungu-rești tocmai pentru sentimentele sale naționale, a fost condamnat la închisoare, iar pe timpul vijeliei războiului care ne-a adus mântuirea, cu cinste și neprihănite bătrânețe în spate a luat toialul pribegiei și, trecând munții, și-a continuat opera de păstor sufleteș cu râvna ce-l caracterizează și îndurând apoi, pe vremea retragerii, toate durerile din cele mai grele clipe ale neamului alături de fiii săi sufletești, — anticipăm nădejdea, că Glimbocenii vor fi totdeauna un element folositor pentru orice acțiune sănătoasă. La mulți ani, bravi Glimboceni!

A. M.

Mărgăritare.

O floare miraculoasă.

Un botanic a descoperit în Mexico o floare miraculoasă, numită floarea-cameleon (*Hibiscus mutabilis*). Această floare, care s'ar trage din India-ostică, are dimineața o culoare albă, după amiază roșie, iar seara vânătă. Are un miros minunat, dar numai pe la amiază. Crește pe lângă țărmurii mării. — Această floare, cu cele 3 culori ale ei, ne amintește s. Treime. Că e albă, roșie ori vânătă, dar e tot una și aceeași floare. Tot astfel Tatăl, Fiul și Duhul sfânt este unul și același Dumnezeu.

trad. din „Neue Gleichnisse” de N. V. preot.

Viața o trecere peste un pod.

În timpul mai nou s'a găsit de unii călători pe poarta triumfală a unei cetăți indiene, o inscripție arabă, care era de următorul cuprins: Iisus a zis: Lumea e numai un pod; treci peste el, dar nu-ți zidi casă pe el. Aceste cuvinte nu se găsesc în s. Scriptură, sunt însă așa de cu-

prinzătoare și adevărate, că foarte ușor pot să fie fost rostite de Mântuitorul. — Viața noastră și samănă cu trecerea unui pod; de dincolo de el se află acea patrie frumoasă și cerească, cătră care ne trudim, să ne găsim acolo locuința vecinică, după cuvintele apostolului: „Aici nu avem cetate stătătoare, ci căutăm pe cea viitoare”. Evrei 13, 14.

trad. din „der Missionär” de N. V. preot.

Ucigașii mamei maștere.

Istoricul Erythraus istorisește o întâmplare care s'a petrecut pe timpul său în Roma. (169). Unui nobil roman murindu-i nevasta, pentru cei 3 copii ai săi și-a adus în casă o mamă mașteră dintr'o familie mai de rând. Feciorii — în absența tatălui — s'au conjurat contra ei și au ucis-o. Tatăl pe toți 3 fiii săi i-a blăstămat. Urmările triste ale blăstămului s'au arătat degrab. Un fecior în curând după aceasta a fost asasinat într'o călătorie. Dintre cei 2 feciori cel mai bătrân a înveninat pe cel mai tânăr, ca să devină singur stăpân pe avere. Dar crima lui s'a descoperit și judecătoria pentru ucidere de frate, l-a judecat la moarte și a și fost executat în public. Iată adevărul cuvintelor s. Scripturi: „Tot cel ce va vărsa sângele omului, pentru sângele aceluia, sângele lui se va vărsa, că Dumnezeu după chipul său a făcut pe om”. Facere 9, 6.

trad. din „Neue Gleichnisse” de N. V. preot.

Un bătrân la jocurile olimpice.

Între popoarele din vechime îndeosebi Spartanii erau poporul cel mai viteaz al Grecilor, vestiți și pentru stima ce o aveau față de cei bătrâni. Un tânăr din Sparta nu se așăza deloc pe scaun, dacă lângă el se afla un bătrân. S'a întâmplat odată, că la vestitele jocuri olimpice, la cari toate popoarele Greciei luau parte, un bătrân căuta un loc să șadă. A căutat mult împrejur, dar nime nu i-a făcut loc. Ajungând în sfârșit acolo unde erau Spartanii, îndată — cu tot respectul — toți tinerii Spartani s'au sculat în picioare, făcând loc bătrânului. Atunci a zis acesta: Toți Grecii cunosc virtutea, dar numai Spartanii o exercită. Tot acast bătrân ar fi zis, că numai în Sparta e bine să îmbătrâncască omul. S. Scriptură zice: „Înaintea feții celui bătrân să te scoli, și cinstește fața celui bătrân”! Lev. 19, 32.

trad. din „Neue Gleichnisse” de N. V. preot.

Mari sărbări culturale în Mehadia.

În anul 1914, un comitet compus din cei mai de seamă oameni din comună au decis să organizeze la sf. Ilie sărbări culturale în stil mare cu colaborarea corului din Caransebeș și a unor artiști de samă.

În ziua de sf. Ilie însă cei mai activi membri erau în temnița din Caransebeș, deținuți sub acuza de agitație și spionaj, aceștia erau: Ex. Sa dl general Nicolae Cena, preotul Coriolan Buracu, Nicolae Chiticean, Miron Cosma și Dimitrie Cerbu. Războiul s'a terminat cu biruința idealului nostru național. Ideea sărbătorilor mari culturale n'a dispărut. S'a așteptat prilejul potrivit ca ideea să se înfăptuiască.

În anul acesta la sf. Ilie s'a și înfăptuit. În preziua zilei la gară a fost întâmpinat corul „Doina” de sub conducerea entuziaștului român I. St. Paulianu din T. Severin. În numele populației au fost binevenți de inv. Nicolae Mergea. A răspuns dl Paulianu cu multă căldură și însuflețire. Dela gară au fost conduși în centrul comunei unde i-a întâmpinat dl general de div. Nicolae Cena.

Piața era profăcută într'un parc admirabil cu verdeață multă și cu drapele naționale.

În agonia zilei se auzia din îndepărtări cântări dulci și armonioase. Corul „Doina” dădea satului o serenadă de pe înălțimile Mehadiiei.

În zorii zilei de sf. Ilie, populația a fost trezită de salve număroase de pivi.

La sf. Liturghie, biserica noastră a fost prea mică pentru lumea multă, înmulțită de oaspeți mulți sosiți anume pentru sărbări. Corul „Doina” a cântat nespuse de frumos răspunsurile la ectenile preoților Munteanu din Severin și Buracu din Mehadia. Preotul Munteanu a vorbit credincioșilor despre sf. Ilie, făcând asemănări cu viața poporului nostru.

La ora 2. d. a. orchestra militară-trimisă de dl general de divizie Găvănescu, a început concertul. Și lumea venea în valuri, valuri. Trăsuri și automobile aduceau oaspeții din Baile-Herculane și Turnu-Severin. În piața chioșcurile doamnelor dela „Societatea ortodoxă națională a fem. române filiala Mehadia” care organiza aceste sărbări — erau bogat amenajate. La tombolă erau dna Chiticeanu cu dsoarele Nemoian, Popescu, Terfaloagă și Cotoșpan, la chioșcul cu turte dulci și tutun erau dnele Căpușă, Șoșoi și Drăgălină, iar fetițele Nemoian, Lalescu, Grecu, Buracu ofereau publicului flori și cocarde naționale.

Locul cel mai atrăgător era însă prima expoziție de industrie casnică și anticități istorice organizată de generalul de div. Nicolae Cena, preot Buracu, femeile Guleran, Bidivin, Cinghița, Untan, etc. O sală era complet împodobită cu tot ce au creat destoinicile femei mai frumos. S'au admirat mult lucrurile expuse de Sofia Guleran, o adevărată artistă a războiului. Obiectul mai de admirat a fost însă castelul roman „ad Mediam” reclădit în miniatură de marele nostru concetățean general Nicolae Cena. Neobosit scrutător al timpurilor apuse, a fost neobosit în a da explicațiuni cu privire la trecutul bogat istoric al comunei. Fotografii de ruine, scene din viața trecută și prezentă a complectat secția istorică a expoziției. Într'un colț era secția bisericească, unde erau expuse: „Biblia” dela Belgrad a. 1648; „Cazania” dela Râmnic; prima carte de circulare 1792; primele matricule 1791; primele inventare și socoți ale tractului Mehadia 1792 și alte cărți cu înșămnări vechi și prețioase făcute de preotul Atanasie și de fiul său protopopul Nicolae Stoica nobil de Hațeg. Era expus în ordine cronologică numele protopopilor începând dela anul 1745 și a preoților dela anul 1708 adunate cu multă greutate de preotul Buracu, precum și tabla cu datele istorice ale sf. Biserici. Vizitatorii au admirat cu multă evlavie și înălțare sufletească și hartele luptelor date în jurul forturilor Mehadia începând dela anul 1717—1789. Aceste harte atât de prețioase au fost decopiate de dl general Cena

din arhiva lui. De războiul din Viena. Aceasta arhivă a fost distrusă de un incendiu în luna Mai 1921. Iată de ce sunt pentru noi aceste harte atât de prețioase.

La ora 6 seara în sunetul muzicii apar 11 flăcăi voinici în costume splendide naționale, cari sub conducerea destoinicului vataf Mihail Crașovan au jucat „Călușerul” și „Bătuta”. Publicul i-a aplaudat mult și ei au trebuit să mai joace încă odată.

La ora 9 seara foc de rachete a vestit că în curând se va începe concertul. Sala mare a hotelului „Calul alb” a fost cu mult prea mică pentru imenzul public care năvălea la intrare.

Într'o liniște sărbătorească corul „Doina” cântă „Ps. 136” de Muzicescu, iar corul „Femeilor ortodoxe” „Mântuire” de N. Mergea. Dl Paulianu, acest neobosit apostol atât de cunoscut la noi încă din vremurile grele de suferinți fără de sfârșit, a ținut o admirabilă conferință despre „Sufletul femeii în acțiunile mari”. A lasat să treacă pe dinaintea ochilor numărului auditor toate figurile mari ale domnițelor române amintind cu pietate și pe dnele rep. Sofia Doboșan și Maria Miclău cari au testat averea lor întreagă sf. Biserici din Mehadia. După aplauzele calde la adresa conferențiarului corul „Doina” a cântat foarte frumos „Coasa”, „Trecui valea” și „Nunta țărănească” mult, foarte mult aplaudate. Tinerii și dsoarele Feneșan, Popescu, Leli Nemoian și Olga Terfaloagă au predat foarte bine și precis o comedie, stărnind mult haz în public. Ca punct următor au fost cântecile valorosului artist „bass cantant” Ilie Bălțeanu dela opera „Champe Elysées” din Paris. A cântat „Călătorul”, „Doi grenadiri” și Cântece populare din Banat. Este fiul comunei Mehadia și a ținut să aducă un omagiu comunei sale natale. Prin puterea și frumuseța vocii sale ne-a zguduit internul și ne-a înălțat. La pian a fost acompaniat cu multă pricepere de dna Margetici din Mehadia.

Elevii Nemoian și Drăgălina au declamat bine și frumos „O cerșitoare” și „Racii țiganului”. Corul „Doina” ne-a mai ridicat la extaz cu încă câteva cântece populare frumoase redade cu o măiestrie neobișnuită la noi. S'a predat dialogul „Despre Iene” de elevele Băcila, Lalescu și Băcila cu mult simț. Sărbarca s'a terminat cu piesa „Vlăduțul mamei” jucată cu multă iscusință de dsoarele Cotoșpan și Popescu și de studenții Mageriu, Terfaloagă și Lalescu. Au fost mult aplaudați. Aplaudat a fost și instructorul însuflețit al teatrelor și declamațiilor inv. Ioan Terfaloagă. La fine se ridică dl general Cena și cu lacrimi în ochi mulțumește dlui Paulianu și coriștilor pentru bucuria ce au cauzat-o poporului cu prestațiunile lor. În semn de recunoștință și de amintire dăruiește dsoareî Marioara Paulianu o admirabilă brățară cu chipul Maicii Domnului. După dl general Cena vorbește dna Cornelia Chiticeanu și mulțumește în numele „Soc. ort. naț. a femeilor române, filiala Mehadia” tuturor membrilor, colaboratorilor, diletanților și în special, corului „Doina” din Turnu-Severin și dlui Bălțeanu, pentru concusul prețios dat pentru reușita sărbătorilor. A urmat dansul care a durat până dimineața.

Mercuri s'a oficiat serviciu divin și procesiune pentru ploae. A cântat corul „Femeilor ortodoxe” din Mehadia, sub conducerea inv. Nicolae Mergea. Le-a admirat mult străinii. Au laudat dragosteă lor și răvna pentru tot ce e frumos. După amiază au urmat sărbările populare în beneficiul sf. Biserici. Seara a fost o sărbare cu dans. La mese întinse a cântat corul „Doina”, iar dl Rioșanu-Dolj, publicist, a predat câteva piese humoristice și dl Bălțeanu ne-a mai cântat câteva doine. Voia bună a durat până la ziua.

Succesul moral a fost netagăduit de mare. „Societatea ortodoxă a femeilor române filiala Mehadia“ poate fi mândra de succesul obținut. I-a reușit să adune într-un singur mănunchiu pe carturari cu muncitori, meseriași și plugari înălțându-se cu toții spre sferile de pace și dulce armonie. Rezultatul material s'a încheiat cu un profit mulțumitor împărțit societății și Bisericii pentru procurarea unui clopot.

Dacă oaspeții mulți și distinși cari au onorat sărbările au plecat entuziasmați de cele văzute și auzite, atunci acest fapt să îndemne pe neobosiții aranșori a aranja și în viitor sărbări așa frumoase.

Laudă tuturor celor ce au contribuit la buna reușită a sărbărilor noastre.

C. Buracu, preot.

Ș T I R I

M. SADOVEANU LA NOI. *La festivalul artistic pe care-l aranjează Miercuri în 7 Septembrie cor. ora 8 $\frac{1}{2}$ seara în Caransebeș învățătorii cari au urmat cursul de vară la Școala normală din Deva, va participa, și marele nostru prozator MIHAIL SADOVEANU, însoțit de 25 profesori, între cari și eruditul pedagog Dr. VLADIMIR GHIDIONESCU, profesor universitar în Cluj. Tânărul academician și cel mai fecund și mai gustat scriitor român de vre-o 20 ani încoaci și-a luat osteneala a primi încredințarea Ministerului instrucțiunii de a ține cursul de limba și literatura română pentru acești viitori luminători ai satelor noastre, vara aceasta, în Deva, și, după încheierea lui, vine, însoțind elevii săi, să ne caute cu dragostea sa și să ne cunoască și pe noi în Caransebeș. Nu ne îndoim că Ven. noastră preoțime și iubita noastră învățătorime din loc și împrejurime ca și inimosul nostru celalalt public înțelegător pentru rosturile noastre culturale, va ști și de astădată să arate toată solicițudinea și admirația sa pentru cel mai mare și mai duios poet în viață al prozei românești, participând în număr cât mai mare la sărbătoarea noastră!*

† **Trifon Miclea.** Păzitorul credinței strămoșești și a ființei neamului nostru din părțile ocupate ale eparhiei noastre, venerabilul protopresbiter al tractului nostru Panciova, **Trifon Miclea**, a adormit în Domnul în vârstă de 66 ani. Adormitul în Domnul s'a născut la 23 August 1855 în frumoasa comună Măidan de lângă Oravița. După absolvirea studiilor gimnaziale în Timișoara, s'a înscris la facultatea juridică în Budapesta pe care terminându-o și având vocațiune pentru cariera preoțească se înscrie în Institutul teologic din Caransebeș. Absolvând teologia, episcopul Ioan Popasu îl hirotonește în 30 Maiu 1887 întru diacon, la 31 Maiu 1887 în presbiter, iar în 2 August 1887 îl hirotesește în protopresbiter al tractului Panciova. Instalarea i-se face în 16 August acelaș an. În toată harnica sa activitate preoțească, s'a distins prin zel, blândetă și conștiințiositate. Odihnească în pace! Din acest trist prilej, familia repausatului a lansat următorul anunț funebru:

Anunțăm cu durere, că scumpul și neuitatul nostru unchiu **Trifon Miclea**, protopresbiter gr. ort. român al tractului Panciova a răposat în Domnul în 13/29 August 1921 la orele 7 dimineața în etate de 66 ani. Înmormântarea va avea loc din capela ort. română, Duminecă în 15/28 August a. c. la orele 11 a. m. în cimiterul ortodox din loc. Dumnezeu să-i facă parte de odihnă vecinică! *Familia Dr. George Miclea.*

CONCURSE.

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistoriu diecezan ddo 30 Aprilie 1921 Nr. 1778 B. 1921 se escrie concurs pentru *parohia* a doua de clasa III din **Rachitova** protopresbiteratul Oravița, devenită vacantă prin moartea preotului Mitrofan Simu, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele sunt:

1. Una sesiune parohială din 30 jughere pământ arător.
2. Un plaț intravilan de 800□ stinjinii.
3. Un plaț estravilan de 400□ stinjinii.
4. Stola uzitată.
5. Casă parohială nu este, deci de locuință se va îngriji însuși alesul preot, afară de aceea a-și plăti darea după pământul ce-l folosește.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită rugărilor instruate conform normelor din vigoare Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral din Oravița.

Recurenții sunt poftiți a-se prezenta în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie cu prealabilă încunoștințare a protopresbiteratului concerninte.

Răchitova din ședința comitetului parohial ținută la 18/31 Iulie 1921.

Adam Ciorei

președinte.

Constantin Simu

notariu.

În conțelegere cu mine: *Cornel Stefan* adm. protopresb.

Nr. 3318 B. ex 1821.

Acest concurs se publică cu adausul, că în sensul §-lui 29 al regulamentului pentru parohii și a deciziei consistorial ddo 3 Martie și 12 Aprilie 1914 Nr. 3053, ridicat la valoare de concluz sinodal cu concluzul Nr. 33 ex 1914, credincioșii sunt îndatorați a presta și birul parohial, care constituie o parte legală a dotațiunii preoțești.

Caransebeș din ședința consistorială, ținută la 10/23 August 1921. 1—3

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistoriu diecezan ddo 6 Iulie 1921 Nr 2734 B. ex 1921 se escrie concurs cu termen de 30 zile socotit dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ pentru îndeplinirea postului de *paroh* rămas vacant prin răposarea preotului Teodor Cioloca în comuna **Șipet** clasa II-a.

Emolumentele:

1. Una sesiune parohială comasată constătătoare din 33 jughere cat. 800 st.□.
2. Birul parohial natural uzuat și stola uzuată. În lipsa casei parohiale, alegându-l preot va avea însuși să se îngrijească de cuartir.

Petițiile adresate comitetului parohial sunt a se înainta Prea On. Oficiu protopresbiteral în Buziaș.

Recurenții sunt poftiți a-se prezenta în vre-o Du-

minecă sau sărbătoare în sf. Biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și predicare, dar nu în ziua alegerii.

Șipet din ședința comitetului parohial ținută la 25 Iuliu (7 August), 1921. 2-3

Petru Zimcea m. p.
vicepreșed. com. par.

N. Rămneanțiu m. p.
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Ioan Geția* adm. protopr.

Pentru ocuparea parohiei de clasă a III-a din comuna **Valeadeni**, devenită vacantă prin trecerea preotului Emanuel Pirtea la parohia din comuna Ogradena-veche cu filia Dubova, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. Două (2) sesiuni parohiale constătătoare din 64 jugere.
2. Birul parohial dela fiecare număr de casă douăzeci (20) litre cucuruz sfărâmat.
3. Ștola uzuată dela boteze, cununii și înmormântări.
4. Folosirea a două (2) întravilane parohiale.
5. De cortel se va îngriji preotul.
6. Darea regească și celealalte spese va avea să le supoarte alesul preot.

Recurenții cu calificațiunea prescrisă vor avea să-și înainteze rēcursele lor în termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ P. On. Domn Protopresbiter tractual în Caransebeș.

Recurenții sunt poftiți a-se prezenta în vr'o Duminecă sau serbătoare în biserica din Valeadeni, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie cu prealabila învoire a Prea On. Domn Protopresbiter tractual.

Valeadeni în 20 Iunie 1921. v. 2-3

George Cătană
președ. com. par.

Florian Ivan
not. com. par.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Pentru îndeplinirea postului de *învățător* la școala confesională ort. română din **Herendești**, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. Salar dela comuna bisericească 500 Lei (cinci-sute) iar pentru întregire se va recurge la stat.
2. Scripturistica școlară 20 Lei.
3. Pentru conferință dacă va participa 30 Lei.
4. Dela înmormântări unde va fi poftit 2 Lei.
5. Locuință în natură cu grădină de legumi 350 stâng. □
6. Pentru încălzirea și curățirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească.
7. Pentru cantorat 4 jugere de pământ, după care va solvi beneficiantul contribuțiunea.

Alesul învățător este îndatorat a conduce tinerimea școlară la sfânta biserică și la toate serviciile dumnezești, a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrui pe elevii și elevele de școală în toate cântările bisericești și a instrua și conduce — în caz de lipsă — corul vocal deja existent. Doritorii de a ocupa acest post sunt rugați să-și înainteze petițiunile înzestrate conform normelor din vigoare Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral din Logoj și să se prezinte în vre-o Duminecă

ori sărbătoare în sfânta biserică pentru a-și arăta desteritatea în tipic și cântare.

Herendești la 24 Iunie st. v. 1921. 2-3

Corneliu Biro

Dimitrie Boldureanu

paroh, președ. com. par.

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Dr. George Popoviciu* protopresbiter.

Pentru întregirea postului de *învățător* la școala confesională gr. ort. română din **Birda** se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. Salar 302 Lei dela comuna bisericească plus întregire dela stat.
2. Pentru adunarea generală și conferințele învățătoarești 30 Lei.
3. Dela înmormântări 2 Lei.
4. Locuință în natură cu grădină de legumi.

Alesul învățător pe lângă instruirea școlară este îndatorat a cerceta regulat sf. biserică conducând școlarii la sf. biserică, a instrua școlarii în cântările bisericești, a purta agendele scripturistice ale comitetului și epitropiei parohiale și a compune socoțile bisericești și ale cultului pe lângă o remunerație de 50 Lei.

Recurenții au să-și înainteze petiția adresată comitetului parohial Prea On. Oficiu protopresbiteral în Buziaș și sunt poftiți a-se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, dar nu în ziua alegerii. 2-3

Ioan Margineanțu m. p.

Iosif Petruțiu m. p.

președ. com. par.

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Ioan Geția* adm. protopresb.

Pentru ocuparea postului de *învățător* la școala confesională gr. ort. rom. din comuna **Folia** protopresbiteratul Buziașului, se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. Salarul învățătoresc dela comuna bisericească 600 Lei, iar restul este votat de stat.
2. Pentru scripturistica 10 Lei.
3. Pentru conferințe și adunarea generală dacă va participa 50 Lei.
4. Dela înmormântări unde va fi poftit 2'50 Lei.
5. Dela părăstase 1 Leu.
6. Dacă alesul învățător va înființa cor va primi o remunerație de 100 Lei anual.
7. Locuință în natură cu grădină corăspunzătoare.
8. Pentru încălzirea și curățirea salei de învățământ îngrijește comuna bisericească.

Învățătorul ales este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică și a lua parte însuși și a conduce tinerimea școlară la toate slujbele dumnezești și a purta agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial precum și a face socoțile bisericești și ale cultului.

Doritorii de a ocupa acest post sunt rugați să-și înainteze petițiile înzestrate conform normelor din vigoare Prea On. Oficiu protopresbiteral din Buziaș și să se prezinte în vre o Duminecă ori sărbătoare în sfânta biserică pentru a-și arăta desteritatea în cele bisericești, dar nici decum în ziua de alegere.

Se observe că în lipsa de învățători pot concura și învățătoare.

Folia din ședința comitetului parohial ținută la
18/31 Iulie 1921. 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Ioan Geția* adm. protopresb.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistoriu diecezan ddo 12 Februarie a. c. Nr. 315 Șc. ex 1921 se escrie acum a doua oară concurs pentru îndeplinirea definitivă a postului de *învățător* dela școala confesională gr. ort. română din comuna **Șipet**, protopresbiteratul Buziaș cu termin de 30 de zile dela prima pulicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele :

1. Salar în bani gata 500 Lei și întregirea salariului dela stat.
2. Locuința liberă cu două chilli, cuină, cămară, grajd, și 400 st. □ de grădină fructiferă pentru legumi.
3. Pentru conferință și adunarea generală dacă participă 15 Lei.
4. Pentru scripturistică 50 Lei pașal.
5. Dela înmormântări unde va fi puftit conform uzului 2 Lei.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua elevii și elevele de școală în toate cântările bisericești, a compune preliminarul bisericii și al cultului, repartiția cultului, a compune socoțile bisericii și ale cultului pentru o sumă de 50 Lei pe fiecare an pe lângă emolumentele de mai sus.

Preferiții vor fi aceia, cari afară de instruirea elevilor și elevelor de școală în toate cântările bisericești sunt în stare să instrueze cor vocal cu adulți.

Rugările de reflectare la acest post adresate comitetului parohial să se înainteze Prea On. Oficiu protopresbiterat ort. rom. în Buziaș.

Recurenții sunt poftiți a-se prezenta în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, dar nu în ziua alegerii.

Șipet din ședința extraordinară a comitetului parohial ținută în 20 Iuliu (2 August) 1921. 2—3

Petru Zimcea m. p. **Raia Radivoeviciu** m. p.
notar ad hoc.

În conțelegere cu mine: *Ioan Geția* adm. protoresb.

Prin aceasta se escrie concurs pentru ocuparea postului de *învățător* dela școala confesională gr. ort. rom. din comuna **Opațița** cu termin de recurgere de 30 zile dela prima pulicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. Salar în bani gata 500 Lei, plusul se va cere întregire dela stat.
2. Pentru conferințele și adunarea generală 30 Lei.
3. Dela înmormântări 2 Lei.
4. Locuință în natură cu grădină de legumi.
5. Alesul învățător are a compune socoțile bisericii și ale cultului pe lângă remunerație de 40 Lei.

Alesul e îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua școlarii în cântările bisericești, a-i conduce la sf. biserică și a purta agendele notariale ale comitetului și sinodului parohial.

Recurenții sunt poftiți a se prezenta în sf. biserică în vre-o Duminecă sau serbătoare spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, dar nu în ziua alegerii.

Petițiile adresate comitetului parohial să se subștearnă Prea On. Oficiu protopresbiterat în Buziaș.

Dimitrie Micu 2—3 **Ioan Mărgineanțu**
președ. com. par. not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Ioan Geția* adm. protopresb.

Pentru ocuparea postului de *învățător* dela școala cofesională gr. or. rom. din comuna **Ciorda** protopresbiteratul Bisericii-albe devenit vacant se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima pulicare în Foaia diecezană. —

Emolumentele sunt :

1. Salari în bani gata 500 Lei (Cincisute)
2. Pentru conferințe 25 Lei.
3. Pentru scripturistică 10 Lei.
4. Cortel în natură cu grădină de 600 □
5. Pentru încălzirea salei de învățământ se- îngrijește comuna.

Alesul învățător este îndatorat a cerceta regulat Sfta biserică în Duminici și serbători, a purta cantoratul în și afară de biserică și a instrua tinerimea școlară în cântări bisericești.

Recurenții au a se prezenta în sfta biserică în vre-o Duminecă sau sărbătoare pentru a-și arăta desteritatea în tipic și cântarea bisericească.

Recursele instruate cu documentele de lipsă adresate comitetului parohial din Ciorda să se subștearnă Ven. Consistoriu diecezan.

Ciorda, din ședința comitetului parohial ținută la 25 Iulie st. v. 1921. 3—3

Comitetul parohial.

Pentru autentificare :

Ciorda la 25 Iulie 1921.

Oficiul parohial :

Augustin Gruescu
preot

La Libraria Diecezană din Caransebeș

se pot comanda

Cărțile de Religione

de Dr. PETRU BARBU

— aprobate de Venerab. Consistor diecezan —

și anume:

a) Pentru școlile primare :

Istorieare religioase-morale și momente din viața lui Isus Hristos	Lei 2'50
Istorieare biblice	Lei 1'—
Istorieare bisericești	Lei 1'—
Catehismul	Lei 1'—

b) Pentru școlile secundare, normale comerciale etc. :

Istoria Testamentului vechiu	Lei 5'—
Istoria Testamentului nou	Lei 5'—
Istoria bisericească	Lei 4'—
Învățătura bisericii creștine Partea I și II :	
Dogmele și morala bisericii	Lei 3'—
Partea III : Liturgica	Lei 3'—

Carte de rugăciuni și cântări bisericești, întocmită și tipărită întâia oară cu binecuvântarea fericitului episcop *Nicolae Popea* . Lei 5'—
Isus Hristos, viața mântuitorului lumii istorisită cu cuvintele sfintei scripturi Lei 5'—

CONSPECTUL

cărilor de curs primar și rural ce se găsesc
în depozitul **Librăriei Diecezane:**

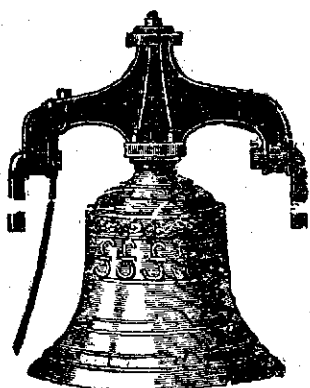
I. Abecedar St. Velovan și alții partea I.	Lei	2.25
" Gh. N. Costescu " I. și II.	"	3.—
" Iuliu Vuia ed. XIII.	"	4.—
Abecedarul meu de Juarez Movilă. p. I.	"	2.75
II. Cetire cl. II. urb. Gh. N. Costescu	"	9.60
" " III. "	"	10.—
" " IV. "	"	13.50
" " II. " Al. Brătescu-Voinești	"	7.50
" " III. "	"	7.50
" " IV. "	"	11.50
" diviz. II. (anul I. și II.)	"	8.50
" " III. (anul II.)	"	9.50
" cl. II. G. D. Scraba	"	10.—
" " III.	"	7.50
" " IV.	"	13.50
" diviz. II. (anul I. și II.)	"	9.—
" " III. (anul II.)	"	10.75
" cl. II. P. Dulfu	"	9.50
" " III.	"	7.50
" " IV.	"	—
" diviz. II. (anul I. și II.)	"	10.75
" " III. (anul II.)	"	9.90
III. Gramatică " III. Pătrășcanu	"	3.—
" " IV.	"	3.—
" " III. Nicolaescu	"	4.30
" " IV.	"	4.30
" diviz. III. (anul I.)	"	2.—
" cl. III. Gh. Tutoveanu	"	3.25
" " IV.	"	4.—
" " III. P. Gârboviceanu	"	4.25
" " IV.	"	4.80
" " IV. Gh. N. Costescu	"	2.—
IV. Aritmetica " I. P. Dulfu	"	—
" " II.	"	—

" " III.	"	—
" " IV.	"	—
" diviz. I.	"	2.—
" " II. (anul I. și II.)	"	—
" " III. (anul II.)	"	4.85
" cl. I. Nicolaescu	"	3.25
" " II.	"	—
" " III.	"	2.25
" " IV.	"	2.85
" diviz. I.	"	1.75
" " II. (anul I. și II.)	"	3.50
" " III. (anul II.)	"	—
V. Geografia României Nicolaescu	"	7.25
" " Continentelor	"	9.—
" " România și Țările locuite de Români de Mehedinți	"	4.50
" " Pământul	"	4.75
" " Geografia României Fl. Dimitrescu	"	—
" " " Jud. Caraș-Severin. Iuliu Vuia	"	2.50
VI. Istoria Naturală D. Dogariu	"	4.—

În afară de aceste cărți se găsesc în depozitul Librăriei și alte cărți școlare sosind zilnic și neputându-se publica în conspect pe lângă acest mare asortiment de tot felul de cărți școlare ce apar în România mare, dispunem și de un bogat asortiment de recvizite școlare en gros (în mare) en detail (în mic), ce vi le putem servi cu prețurile cele mai eftine ca: Caete în orice fel de liniatură și grosime cu prețul de 7 Lei sută de foi. Creioane de piatră (pentru tablă), creioane de scris Hardtmuth și alte renumite fabricate și calități. Tocuri (stiluri), penițe (pene), gume de șters, cretă, bureți pentru de șters tablă, plumiere, linii patrate și toate dimensiunile etichete cerneală sugativă ghiosdane ect.

Cu toată stima:

**Tipografia și Librăria Diecezană
CARANSEBEȘ.**

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,

turnătorie de clopote

și fabrică de scaune de fer pentru clopote

TIMIȘOARA-FABRIC.

22—52

Calculări de preț să trimit gratuit.